

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 «
 Helyben háshos hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőiratok visszaadását
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Béketárgyalások.

Az ország meglehetősen egykedvűen fogadta azt a hírt, hogy Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke kezébe vette a parlamenti béke helyreállításának kérdését. Pár hónap alatt egész szépen hozzászóltunk, hogy a képviselőink csak a névszerinti szavazásban gyakorolják magukat, a törvényhatóságok pedig felirattal gyarapítják az obstrukció-ellenes statisztikai kimutatásokat. Beletörődünk, hogy álljon egy nagy palota a Duna mentében s abban a palotában ne csináljanak semmit. A Lipótvárosban nem áll e tekintetben versenytárs nélkül az a palota.

Most azonban Berzeviczy Albert azt hiszi, ő van hivatva a békét helyreállítani és visszaadni a magyar országgyűlést a munkának.

Óhajtuk, hogy e hitében ne csalódjék.

Az obstrukcióval a katonai javaslatoknak törvényerőre emelkedését megakadályozni nem fogja senki. Nagyon jól tudja ezt mindenki. Ha az ellenzék nem tudott semmit elérni akkor, a mikor óriási többség és a teljes kormányhatalom fölött rendelkezett, ugyan mit érhetne el most, mikor a választói hadjáratban

tökéletesen legyőzték, s a mikor ez a megtizedelt ellenzék is a legélesebb ellentétben álló töredékekre oszlik?

Más veszedelem fenyeget. Az obstrukció teljesen közömbössé teszi a nemzetet a parlament iránt. Mindig jobban gyökeret ver az a nézet, hogy talán az egész parlamentarizmus kezdi magát lejárni. S míg a nemzeti közvélemény hidegen marad azok előlködése mellett, a kik a névszerinti szavazásból virtust csinálnak, addig az állítólag nemzeti célokért megindult obstrukciós harcokból egyre nagyobb önhittséggel emeli föl borzas fejét — a nemzetközi és a nemzetiségi rombolók tábora.

Ez a veszély teszi mindenki előtt szimpatikussá Berzeviczy Albert akcióját.

Az obstrukciónak legyen vége, de a mai házszabályokat se kelljen lényegesen megszigorítani: ez a jelszó nem találhat elutasításra sem a kormánynál, sem az ellenzéknel.

Az ellenzék először meglehetősen bizalmatlanul fogadta Berzeviczy Albertnek a képviselőház elnökének közvetítő akcióját, mert azt hitte, hogy az csak taktikai célokból történt, hogy így megokolhassák később az erőszak alkalmazását.

Ma már minden jel arra vall, hogy a többség komolyan óhajtja a békét a szembenálló pártok között.

Egyelőre csak annyi szivárgott ki, hogy a béke akció egy provizóriumot akar létrehozni, amelynek ideje alatt a Ház a költségvetéssel foglalkozni és az így előálló két-három hónapi időt használna fel a béke végleges nyelbeütésére.

Hogy mi módon, minő föltételek mellett történik a kibékülés, az ma a tárgyalások kezdetén természetesen még bizonytalan. Hogy nem valószínűtlen a meg egyezés, a mellett már az is szól, hogy bécsi lapok is lehetnek tartanak valamely méltányos kompromisszumot.

Egyet kíván az ország: legyen a béke tartós s az országgyűlés a hosszas semmittevés után fogjon végre a komoly munkához. Van teendő bőven.

A miniszterelnök Budapesten. Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök tegnap reggel érkezett meg Fiuméből. A vonat későn érkezett és így mikor Auffenberg hadügyminiszter reggel kereste a miniszterelnökségen, Khuen még nem volt ott. Auffenberg 10 óra után újból felkereste a miniszterelnököt és rövid látogatást tett nála. Khuent ma várják a képviselőházban, de egy óráig nem érkezett oda.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A halott arcképe.

Soel festőművész műterme a Rue de Romekan ugyanazon házban van, melyben Maxim de Camp éveken át lakott. Az elegáns, barátságos termet minden valamire való modell ismerte. A butorokat a kitűnő izlésű tulajdonos kivétel nélkül maga való,atta össze nagy előszeretettel. A gobelinek és képek mind a régi, jó időkből származtak.

A falakat jó barátaitól emlékül kapott jeles festmények, valamint Soel saját művei, tanulmánytejekek, tájképek és vázlatok díszítették; közben néhány csinos bronz- és gipsz figura. Az egész elrendezés kiváló izlésről tanuskodott és rendkívül kedvező benyomást tett a szemlélőre. Az ember szinte hajlandó volt elhinni, hogy az alakok éjjelenként kilépnék kereteikből és életre ébrednek, mint a »Bababündér« ballet alakjai és hogy Soel műtermében a nimfák a gnómokkal táncra kerekednek a kísértetek idején.

Hetenként háromszor, néha többször is, pontban négy órakor meglátogattam Soelt, ahol ébren voltam füstöltem el szivaromat. Műtermében az előkelő világ hölgyei és színpadok csillogai gyakran megjelentek és néha olyan soka-

dalom támadt, mint a pavillon Armenonvilleban, vagy a bois de Boulogneban sétálás idején.

Egy napon merő kíváncsiságból szellőztetem azt a nehéz függönyt, mely az ebédő ajtaja mellett levő fülkét eltakarta és képtelen voltam magamban a meglepetés, csodálkozás felkiáltását elfojtani. Csodaszép leányfejet tartogatott itt a művész titokban elrejtve . . . Igéző szőke szépség . . . Puha, aranyos haja két fonatban nehezdedt alabástrom vállaira . . . Homlokát mirtusz-koszoru ékesítette, de a homlok inkább sápadt volt, mint fehér . . . Félig nyitott, nagy szemű fáradtan, kimerülten tekintettek a szemlélőre . . . Lázás ajkain bánatos, szomorú mosolygás vonaglott . . . Az egész képen olyan sajtóságot bánat derengett, hogy az ember önkéntelen megsejtette a fájdalom titokzatos okát és ösztönszerűleg Schubert »Bucsudalá«-nak gyászos akkordjai vibráltak lelkében.

— Milyen indiszkréción, hogy teleplezte a képet! — mondta szemrehányólag Soel.

Az eredetije már meghalt, ugy-e!

— Igen: azért rejtegettem mindenki és magam előtt is és még sincs bátorságom elégetni. Nagyon egyszerű története van. A bájos, fiatal leányt először a Pireneusokban láttam. Arva volt és egy jószagos, fehérhaju nagynénje nevelte . . . Richard Lérieux, barátaim egyike bemutatott a hölgyeknek . . . Talán ismerte is Lérieux, a tábornok fiát? A leányt Blauchenak

hívták; jelentéktelen, banális név, de nekem rendkívül megtetszett . . . Richard elmondta, együtt nőttek fel és házasságuk régen elhatározott dolog . . . Abban a szezonban nem is találkoztunk többet.

A következő évben, különböző estélyeken gyakrabban találkoztunk. Egyszer madame Lamainc-nél, máskor pedig Fauvel doktornál. Eppen a jegyesével táncolt, akit rajongásig imádoztam . . . A arca, szeme, ajka az egyetlen, nagy és igaz szerelem boldogságától sugárzott, mely képes egy egész emberi életet betölteni . . . Az egész világon csak ezt az egy férfit ismerte, akinél számára a jelen és a jövő végződött . . .

Lérieux tábornoknak Anamban terjedelmes birtokai voltak, melyeknek egy részét örökölte, másik részét pedig hozzávásárolta. Richardot bizta meg, hogy a tervbe vett építkezésekre felügyeljen.

Mikor már hat hónapig távol volt, egy este — éppen a rendes sétám előtt — levelet hoztak számomra, mely így hangzott:

»Madame B. sürgősen kéri Soel urat, fáradjon el hozzá festőszereivel és ecsetjével . . . De azonnal, mert holnap már későn lehetne . . . «

Hirtelen összeszedtem a szükségeseket és egy kocsiba dobáltam magamat.

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyvárad; temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri tisztelettel **Veiszlovits Lajos.**

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 11.

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasásánál **Egry Béla** kifogásolja, hogy neve a naplóban a távollévők közé van felvéve, holott nem mel szavazott.

Elnök kijelenti, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni és aszerint fog eljárni. Egyben intézkedik, hogy **Egry Béla** neve a szavazók közé vételessék fel.

Ezek után hitelesítik a jegyzőkönyvet.

Elnök bemutatja a furómérnökök és furótechnikusok meghívóját a f. hó 15—18 ik napjain megtartandó 25 ik nemzetközi vándorgyűlésükre. Javasolja, hogy a Ház ezen vándorgyűlésen **K. Jónás Odón** által képviseltesse magát. (Helyeslés.)

Bemutat továbbá több rendbeli feliratot és kérvényt: részben az általános, titkos választójog mellett és a katonai javaslatok ellen, részben az obstrukció ellen.

A kérvények hovautalására vonatkozó elnöki előterjesztéssel szemben **Vertán Etele** ellenindítványt terjeszt elő minden egyes esetben, amelyekre az ellenzék névszerű szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök így rendelkezik.

Szerdai nap lévén, felolvassák az indítvány és interpellációs könyvet, melybe a következő újabb bejegyzések történtek:

1. **Egry Béla** az államvasuti alkalmazottak anyagi helyzetének segítése tárgyában,
2. **Gróf Károlyi Mihály** az argentinai husz-behozatal és
3. **Apponyi Albert gróf** az olasz-török háboru tárgyában.

A Ház fél egy órakor tér át az interpellációkra.

Csemez István és **Egry Béla** kérték interpellációjuknak a szombati interpellációs napra való halasztását.

A Ház megadta erre az engedelmet.

Az argentinai hus.

Gr. Károlyi Mihály: Az argentinai huskérdésben már egyszer interpellált ugyan és ezt nem lett volna szándékában megismételni, mert nézete szerint az ilyen interpellációk a kérdésben való tárgyalásokat csak zavarnák. De a miniszterelnök ur, dacára annak, hogy ilyen tárgyalás alatt lévő kérdésekre határozott válasz nem adható, jónak lát a husiparosok országos küldöttségének adott válaszában olyan kijelentéseket tenni, amelyet már azért is szóvá kell tennie, mivel azok teljesen ellenkeznek mindazzal, amit a földművelésügyi miniszter ur mondott, de ellenkeznek egész közgazdasági politikánkkal is. (Igaz, ugy van! a baloldalon.)

A miniszterelnök ur a husiparosok küldöttségének ugyanis szó szerint ezeket mondta: „Ha mindjárt bizonyos időben történt is olyan rendelkezés, mely ma már nem tartható fenn, nem szabad csak azért, mert valahol egy paragrafus van, azt váltig fentartani, ha mindjárt a másik oldalon az emberek éheznek is miatta, hanem a változott viszonyok következtében ezt a paragrafust kell megváltoztatni.

Hosszasan ismerteti a kérdést és előterjeszti interpellációját.

Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter: Röviden reflektálni kíván **Károlyinak**, kénytelen azonban kijelenteni, hogy addig, míg a kormány a végleges megállapodásokat az osztrák kormányval megtenné, nem tud végleges választ adni. Hivatkozik e tekintetben az osztrák miniszterelnök tegnapi beszédére, aki ugyanígy nyilatkozott. Sajnálattal konstatálja azonban, hogy míg *Austriában a sajtó a kormány mellé állt ezen kérdésben*, addig nálunk a sajtó ezt az alkalmat is felhasználja a kormány elleni támadásokra. Minden a sajtóban ezen kérdésben felmerült kombináció helytelen, mert eddig semmiféle hivatalos nyilatkozat a kormány részéről nem történt. Ismétli, hogy végleges választ a tárgyalások befejezése után fog adni.

Apponyi az olasz török háborúról.

Gróf Apponyi Albert az olasz-török háboru dolgában interpellálja a kormányt. Ha ez a háboru tovább tart, nem lehet kiszámítani, hogy hol végződik. Már is történtek olyan in-

cidensek az albán partokon, melyek minket is érdekelnek és bár mennyire garanciát is vállal Olaszország, kénytelen lesz operációinak területét kiterjeszteni, minden feltordul. Kérdi milyen lépések tettek a semleges hatalmak részéről a béke helyreállítására.

Az ülés vége fél 2 órakor.

A hatholikus népszövetség évi közgyűlése.

Magyarország legnagyobb, legerőteljesebb nemzete, a Katholikus Népszövetség folyó hó 15-én tartja ezidei rendes évi közgyűlését Pécsen, hogy beszámoljon egy évi kulturumkájáról és szociális tevékenységéről. Ugyancsak Pécsen, e hó 15-én és 16-án társadalmi tanfolyamot fog tartani a Népszövetség, hogy folytassa hataimas és áldásos kulturumkáját, melyet a meghívóban a következőképp jellemez: »A tudást és az erkölcsöt a legszélesebb néprétegekbe akarja átvinni, hogy igazi szociális szellem töltse el minden társadalmi osztályt.

A tárgysorozat a következő lesz:

15-én d. e. 11 órakor a Belv. Katholikus Körben a *Katholikus Népszövetség Közgyűlése*.

1. *Elnöki megnyitó*, tartja: *Rakovszky István* v. b. t. t., orszgy. képviselő, elnök.
2. *Gróf Zichy Gyula* m. püspök beszéde.
3. Az elnökség alapszabályszerű lemondása és az új elnökség választása.
4. Évi jelentés. Előadók: *Dr. Ernst Sándor* v. ig. és *Haller István* országgyűlési képviselő.
5. A számvizsgáló bizottság jelentése.
6. Új igazgatósági tagok választása.
7. Számvizsgáló bizottság választása.
8. Indítványok tárgyalása.
9. *Gróf Somssich Tihamér* orszgy. képviselő beszéde.

10. *Vass József* dr. igazgató beszéde: A katholikus intelligencia kulturjelentősége.

11. *Zboray Miklós* dr. orszgy. képviselő elnök záróbeszéde.

Délután magyar, német és horvát népszövetségi gyűlés lesz.

Társadalmi tanfolyam tárgysorozata: Va-

Mikor odaérkezve, a szalonba léptem, madama B. így szólott hozzám:

— Lépjén közelebb, Soel ur, de kérem, nagyon kérem, halkán lépkedjen, mert a legkisebb zaj is fájdalmasan érinti szegénykét!...

A hálószobába léptem nesztelenül... Az ágy felett feszület és egy szentelt barkaág... Fájdalomtól eltorzult, sápadt arccal, beesett szemekkel ott nyögött a fehér párnák közé temetkezve... Azt hittem, hogy csak gonosz álom gyötör... Minden csepp vérem szivem felé tolt... A büszke szépség, a boldogságtól sugárzó, viruló fiatal leányka, — mely emlékezetemben még élénken élt — most itt fekszik kinoktól meggyötörve, mint szomorú romja a hajdani szépségnek... A fájdalom erőt vett rajtam és égő könyvek toltak szemeimbe...

— Soel ur, — így szólott susogó hangon — tudom, hogy meg kell halnom... anélkül, hogy őt viszontláthatnám! Ohajtanám, ha visszatértekor legalább a képemet bírhatná emlékül. Fessen le, kérem, de ne egészen úgy, mint most vagyok. Talán emlékszik még... olyan-nak fessen, mint amilyen régebben voltam... Ha a jegyesem látni akar, azt lássa... aki mindennél jobban szerette a világon. Jeanne,

— így folytatta szobalányához fordulva — fond be a hajamat, úgy mint régen. Aztán tedd fejemre ezt a koszorút, melyet azon az estélyen viseltem, mikor utoljára látott...

És én megfestettem a képet, noha gyakran el kellett fordulnom, hogy könyeimet eltitkolhassam.

Még most is magam előtt látom: halálsejtelemmel a szivében, maga tette fejére a koszorút a tükör előtt, melyet szobalánya nyújtott oda neki.

Puha, gyöngye bőrén átszállított sűrű, piros vére. Kezeim reszkettek... szemeim elhomályosodtak... Ő erősebb volt mint én... a szerelme erősítette, hogy párnáira támaszkodva, szilárd helyzetbe üljön. Ajkain tulvilági mosoly lebegett... arca átszellemült...

Mikor a hajnal derengett, már halott volt. Elaludt örökre, minden fájdalom, minden vonaglás nélkül és úgy feküdt ott, mintha most is csak mélyszépségét álmodná...

Egy év múlva **Richárd** visszajött és meglátogattam.

Vidáman füttyörészve, átkutatta műtermemet, aztán hirtelen így szólott:

— Emlékszik még arra a kis lányra, akivel a Pirenneusokban megismerkedett?...

A szivem nyugtalanul dobogott.

— Melyik fiatal leányra?

— Ugyan, ne tessese magát! Akit feleségül akartam venni... Blanche-ra...

— Nos?

— Meghalt... Nekem is küldtek gyászjelentést... Halála nem lepett meg, el voltam rá készülve... Csodaszép leány volt... de gyenge... sovány... sápadt... Szereti ön a sovány, karcsu nőket?... Én nem szeretem!...

Azután közönyösen egy szivart vett elő dohányzó-asztalomról és rágyujtva, így szólott:

Megengedi, ugy-e, hogy füstölhessek.

Gy éreztem, mintha valaki öklével az arcomba csapott volna... Nem vitt rá a lelkiismeretem, hogy az elköltözött angyal arcképét ennek a cinikus embernek adjam... Nem astartam emlékémet megszejtéséért...

Elrejtettem a szegény halott képét... Kegyelettel őriztem... mert az anyám... egyedül csak az anyám?...

Aurélien Scholl

Csemegesző! Hegyi borok! Világhírű LUKÁCS-féle mézédés Csemegesző!

Ugyszintén tisztán kezelt, legkiválóbb minőségű fehér és vörös borok, legolcsóbban: **Mertz Nándor** csemegeüzletében Körös-u. Telefon 448 sz.

sárnap este 6 órakor a Belvárosi Kath. Körben:

1. *Vass József* dr. igazgató: A nőkérdés és a katolicizmus.

2. *Hoffmann Ottó* dr. ügyvéd: A törvényhozás szociális feladatai.

3. *P. Buttykay Antal* házelnök: A katolicizmus a modern kultúrában.

Hétfőn d. e. 9 órakor a Katholikus Leányegyletben.

1. *Haller István* orszgy. képvis.: A magyar mezőgazdaság.

2. *Komócsy István* dr.: A szakszervezetek.

3. *Molnár István* dr. igazgató: A hus és tejdrágaság.

Hétfőn este 6 órakor a Belv. Kath. Körben.

1. *Haller István*: A magyar föld terhei és a mezőgazdasági hitel.

2. A szövetségek.

3. *Huszár Károly* orszgy. képviselő: A községi szociálpolitika.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Az olasz-török háború.

Török támadás Tripolisz ellen.

London, okt. 11.

A Daily Telegraph tripoliszi tudósítója jelenti: Tegnap éjjel egy órakor az olasz expedíciós csapatok a megszállott erődökben felállított fényszórókkal megvilágították az országot és így vették észre, hogy török katonaság közeledik a városhoz két hadoszlopban. Néhány ezren lehettek a törökök és sok arab lovas is volt velük.

Az olasz űtegek ágyú golyózápport zudítottak feléjük, mire a törökök sietve visszavonultak. Egy török hadoszlop kelet felől akarta megközelíteni a tripoliszi erődöket. Reggel felé aztán egy kis csapat török katonaság jött Tripoliszba fehér zászlóval. Az elmenekült helyőrség parancsnoka felajánlotta, hogy meghódol, ha katonái eleséget kapnak.

Fenyegető bonyodalmak.

Köln, okt. 11.

Rómából jelentik a Kölnische Zeitungnak: Az itteni diplomácia attól tart, hogy a Balkánon háborús bonyodalmak fognak kitörni. Bulgária, Görögország és Montenegro gyanúsán viselkedik. Az olasz kormány állítólag el van tőkévelve, hogy a mennyiben Törökország kiutasítja az olasz alattvalókat és gazdasági téren bojkottot kezd Olaszország ellen, akkor európai török kikötőket fog bombáztatni.

Az új külügyminiszter.

Róma, október 17.

A Tribunának táviratozzák Konstantinápolyból e hó 9-iki kelettel: Assim bey külügyi-

niszter kijelentette az ifjutörök bizottságnak, hogy kész Tripoliszról lemondani megfelelő kárpótlásért.

Mahmud Sefket a háborúról.

London, október 11.

Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter tegnap fogadta a Daily Mail tudósítóját és a háborúról így nyilatkozott:

— Olaszország váratlanul lepelt meg bennünket a hadüzenettel. Vezérkarunk kidolgozta a haditervet minden szomszéd állam ellen s ezeket a haditerveket évente módosítjuk a szükséghez képest. Még futólagos skizzünk sincs azonban egy esetleg Olaszország ellen vivandó háborúra. Mi szegények vagyunk s nem tudjuk teljes mértékben kielégíteni a birodalom hadügyi követelményeit, tehát minden erőnket európai birtokállományunk megvédelmezésére gyűjtjük, ázsiai és afrikai tartományainkat éppen ezért kénytelenek vagyunk megfelelő védelem nélkül hagyni. Abban bizakodtunk, hogy Tripoliszt biztosítja számunkra a nemzetközi jog és a nemzetközi becsület. Most fájdalmasan látjuk, hogy csalódtunk.

A béketárgyalások. Tegnap délelőtt féltizenegy órakor Justh Gyula és Berzeviczy Albert tanácskozára ültek össze a képviselőház elnöki fogadó termében. A tanácskozás rövid ideig tartott és mindkét államférfi tartózkodott attól, hogy részleteket meséljen a beszélgetésről. Délben 12 órakor megérkezett a képviselőházba gróf Andrássy Gyula és hosszasan tárgyalt Kossuth Ferencsel és gróf Apponyi Alberttel. Fél egy órakor Berzeviczy Albert gróf Károlyi Mihályt kereste fel és vele a jegyzői szobában tanácskozott.

A hadügyminiszter Budapesten.

Auffenberg Mór községi hadügyminiszter tegnap reggel Fongarelli Károly és Csobán Dragutin kapitányok kíséretében Budapestre érkezett. Az új hadügyminiszter ez első budapesti látogatásának az a célja, hogy bemutatkozzék a magyar kormány tagjainál.

Auffenberg hadügyminiszter délelőtt autómobilon a miniszterelnökségre hajtatott és látogatást tett gróf *Khuen-Hédervary* miniszterelnöknél. Ezután *József* főherceg palotájába ment, majd sorban meglátogatta a kormány tagjait, azonkívül herceg *Pálffy*, magyarországi udvarnagyot, báró *Fejervary* testőrkapitányt, *Schreiber* tábornaszernagy hadtestparancsnokot, báró *Klobucsár* honvédségi főparancsnokot, *Vaszary* Kolos hercegprímást, a miniszteriumok államtitkárait, a képviselőház és főrendiház elnökeit és alelnökeit, gróf *Ráday* Gedeon pestmegyei főispánt, *Fülepp* Kálmán főpolgármestert és névjegyét leadta valamennyi zászlós urnát, a honvédelmi miniszterium osztályvezetőinél és *Boda* Dezső főkapitánynál.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél, Fő-utcza szerezhetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári

iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

Beöthy Dávid tragikus halála.

Halálos légycsipés.

A vármegyei életnek, előkelő társadalmának egyik tagja *Beöthy* Dávid élesdi tb. főszolgabíró tegnapelőtt a késő esteli órákban meghalt. A haláleset híre meglepetésszerűleg ért mindenkit, mert az előtte való napon még semmi baja sem volt a tisztviselőnek, aki szokása szerint, vig társaságban készült a másnapi vadászatra.

Ki hitte volna, hogy a következő este már nem találja az élők között a most oly vig embert... Reggel korán indult el a vadásztársaság a vadászatra. Vadászat közben egy légy szállott *Beöthy* Dávid arcára és megcsipette.

Beöthy sem tulajdonított nagyobb jelentőséget a csipésnek és megdörzsölte a csipés helyét.

Fél óra sem telt el, mikor a csipés helye dagadni kezdett s a daganat oly rohamosan terjedt, hogy *Beöthy* kénytelen volt félbe hagyni a vadászatot és nyomban Nagyváradra utazott.

A csipés helye már ekkor erősen kék volt és a vérméregzés jelei kétségtelenné váltak. *Beöthy* egyenesen a kórházba ment, ahol dr. *Fráter* Imre igazgató főorvos azonnal operálta a *Beöthy* arcát, melyen a mérgezés már igen erősen elhatalmasodott. Az operáció magában véve igen veszélyes volt, mert oda kellett irányulnia, hogy a mérgezett helyeket teljesen eltávolítsák. Az operáció nem sikerült. A beteg erősen lázas volt és az igazgató kijelentette, hogy a katasztrófa bármely percben bekövetkezhetik.

A nagybeteg a kórházból átvitték a *Waldmann*-féle szanatóriumba, ahol azonban semmit sem tudtak segíteni rajta. A katasztrófa igen erős haláltusa után még az est folyamán bekövetkezett.

A haláleset híre csak másnap reggel jutott nyilvánosságra és mindenütt nagy részvétet keltett. Az esetről nyomban értesítették az elhunyt rokonait, akik még a tegnapi nap folyamán Nagyváradra érkeztek. *Beöthy* Dávid, *Beöthy* László dr. nyug. főispánnak unokaöccse volt s közeli rokonságban volt *Miskolczy* Ferenc dr. főispánnal is. A megrendítő szerencsétlenségről távirati uton értesítették *Beöthy* Attila örvéni nagybirtokost és *Baranyi* Gábert, az elhunyt sógorát, kik az éj folyamán érkeztek *Beöthy* Dávid koporsójához.

A tegnapi nap folyamán intézkedtek a temetés iránt is. A temetés nem Nagyváradon fog végbemenni, hanem Örvéden, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra az elhunytat. Már tegnap délután az ólomzárral lecsukott koporsót el is indították Nagyváradról, honnan *Beöthy* Attila és az elhunyt egyetlen testvére *Baranyi* Gáborné, valamint *Baranyi* Gábor kísérték el Örvédre; itt ma lesz a temetés.

A temetésen nagyszámu rokonságon kívül a vármegye számos tisztviselője is meg fog jelenni.

A mai közgyűlés. A függ. párt tegnap esti ülésén foglalkozott a városi közgyűlés tárgysorozatával. Az értekezleten elhatározták, hogy az ügyekben nem foglalnak állást.

UJDONSÁGOK.

* Az ásatások megkezdése a várban. A vár belső udvarán tegnapelőtt megkezdődött Szent László székesegyházának felkutatása. Az ásatás megkezdése előtt az ásatás vezetői: dr. Karácsonyi János kanonok, Gyalokay Jenő tüzérszázados, H. Fekete Péter polg. isk. tanár és Középpessy Gyula muzeumőr felmérték a felásandó területet, s kijelölték a szelvényeket. Az első 92 négyzetméter nagyságu szelvényben már két méter mélyre haladtak a munkások. Előkerült eddig több faragott kő, melyek kétségtelenül a székesegyházból valók, továbbá sok bombadarab, kőgolyó, kályhafiók-darab, sok állati és emberi csont s néhány török pénz. Sokkal fontosabb azonban az a három alapfal, melyet az ásatást vezető *H. Fekete Péter* tegnap megállapított. Három különböző irányban tűnnek ezek fel, de összefüggésüket még nem lehetett megállapítani. A következő napi ásatások fogják e falakat teljesen felderíteni. Ugy a katonaság, mint a polgárság köréből állandóan sok nézője van az ásatásoknak.

* Mit gyárgyal az adókvető bizottság? A Nagyváros város területén működő III-ad osztályú kereseti adó kvető bizottság tegnap a szekeresek és taligások adóját állapította meg. Ma a Hegyközség szatócainak és dohánygyársainak adóját állapítja meg a bizottság.

* Oláh Gábor súlyos beteg. Az új magyar irodalom egyik tagadhatatlanul érdekes és tehetséges művelője, *Oláh Gábor* hetek óta súlyos idegbetegséggel küzd debreceni lakásán. A fiatal költő, a ki a debreceni kollégium tanára, hosszabb idő óta súlyos ideg-bajban szenved, a melyet reumatikus eredetű szervi szivbaja komplikál. *Oláh* állapota iránt nemcsak Debrecenben, hanem az ország minden részében nagy az érdeklődés.

* Szüret az elmekórházban. Az élehalottak birodalmában, szombaton egy vig napot akarnak rendezni a szerencsétlen betegek részére. Az elmekórház igazgatósága ez alkalommal szüreti mulatságot rendez, s a rendezés előmunkálatait már meg is kezdték. *Fráter Imre* dr. igazgató főorvos és uton kéri a lelkes emberbarátokat, hogy mint minden évben, úgy az idén is emlékezzenek meg szerencsétlen embertársaikról és tetszésük szerint bizonyos adományokkal járuljanak hozzá a lelki betegek eme örömnapijának sikeréhez. Az adományokat a kórház igazgató főorvosához kell küldeni.

* Rendben van a vízmű telep. Az új vízműtelep felülvizsgálata alkalmával a városi tanács bizonyos hiányokat fedezett fel és kimondta, hogy a pótlások eszközöléséig nem fogja átvenni a telepet. A pótmunkálatokat már foganatosították és azokról a mérnöki hivatal tegnap tett jelentést a városi tanácsnak. A mérnöki hivatal kéri a várost, hogy most ismét vizsgálják felül és vegyék át a vízművet.

* Szerencsétlenül járt kis fiú. Németh János és Arany János biharpüspöki lakosok tegnap reggel a biharpüspöki-i állomás közelében levő kavicsbányában egy vasuti kocsit raktak meg kavicscsal. A vagon egy lejtős pályán állott, s hogy mozgásba ne jöhessen, kerekeit vasdarabokkal támasztották meg. Amint a munkások a vaggont megrakták, Németh János délután 4 óra tájban lakására ment oszónazni. Ez idő alatt a vagon közelében játszó Nándor nevű 5 éves kis fia, a vagonhoz ment s annak kerekei alól a vasdarabokat

kiszedte, minek következtében a vagon elindult, a kis gyermeket elütötte, annak jobb karját teljesen lemetszette. Arany János munkás a nagy sírásra és jajgatásra lett figyelmes, s kétségbeesetten emelte fel a súlyosan sérült kis gyermeket s vitte atyjának lakására. A kis fiút súlyos sebeivel azonnal beszállították a biharmegyei kórházba. Sérülése életveszélyes. A rendőrség értesítette az esetről a kir. ügyészséget. A biharpüspöki-i csendőrség a nyomozást folyamatba tette.

* Esperantó előadás. Tegnap este 6 órakor tartotta meg *Robicsék Pál* szerkesztő a városháza dísztermében előadását az esperantó nyelvről. A szép számu közönség tapsal honorálta az ügyes és tartalmas beszédet, melynek befejezésével számosan jelentkeztek az előadónál a két heti kurzusra. Mivel azonban a kurzus óra idejére vonatkozólag nem történt megállapodás, ma este 6 órakor összejövetel lesz a kereskedelmi iskolában. A kurzus díjtalan. Ellenben azok, akik hallgatják a kurzust egyszersmint az Országos Esperantó Egyesület tagjainak tekintetnek és tagsági díj címén 6 koronát, beiratási díjra pedig 2 koronát kell hogy fizessenek. Jelentkezni *Robicsék Pálnál* lehet ma este a kereskedelmi iskolában.

* Életveszélyes orvosok. A zsadányi kórorvos már egy egész halmaz panaszos beadványt intézett az alispánhoz. A beadványokban elpanaszolja *Mester Attila* dr. kórorvos, hogy az ő lakása oly rettenetes állapotban van, hogy nem tudja mikor temeti maga alá őt és családját. Az orvos legutóbb már azt is kijelentette, hogy nem lakik tovább még Zsadányban sem, mert ott nincs megfelelő épület sem az orvosok részére. A vármegye a községet kötelezte új lakás építésére. A zsadányi bölcske tanácsa azonban nem látott semmitféle életveszélyt a lakásban és legkisebb hajlandóságot sem mutatott új épület emelésére. A képviselőtestület kijelentette rövidesen hogy az a lakás jó. Végre is az államépítészeti hivattal vizsgálattat felül az épületet az alispán. Az államépítészeti hivatal tegnap tette meg véleményes jelentését. Ez a véleményes jelentés inkább ráillene egy istállóra, mint orvos-lakra. A jelentés szerint a lakás padozata egyszemben van a földdel, ezért nedves a telep. A plafond az összekötött gerendákra rászögezett és le nem tapasztott deszkákból áll, tehát fölötté tűzveszélyes. A padlás gerendái korhadtak, kisebb megterheléstől is könnyen leszakadhatnak. Az épület általában oly ócska, hogy azt kijavítani nemcsak nem érdemes, de nem is lehet. A mérnöki hivatal a szemle alapján elrendeltette a padlás azonnali lezárását, egyidejűleg pedig véleményezte, hogy teljesen új épületet emeljenek az orvos részére.

* Rendőrséget Hattyu-utóára. Nagyváros város közbiztonsága bizony nehéz megpróbáltatásnak néz elébe a reánk következő tél alatt. A dolog idő alatt történt sztrájkok nagyon sok embert fosztottak meg a téli megélhetés biztosításától és így bizony a télen nem igen fogják válogatni a mesterségek fajtát, mely esetleg valamivel kárpótolja a nyári elmulasztott keresetet. El van erre készülve a rendőrség is és nem egy rendőrtisztviselő jelentette ki:

— Bizony nagyon igénybe leszünk véve a télen.

De el van rá készülve a közönség is, mely igyekszik az önvédelemről már jó előre gondoskodni. Tegnap a Külváros polgársága nevében *Vértes Bernát* kérvényt adott be a városhoz, hogy a városrész védelmére Hattyu-utóán rendőr különítményt létesítsenek. Jelenleg ennek a városrésznek a közbiztonsága

csak nagyon gyengén van védelmezve s azt hisszük a város nem fog elzárkózni a különítmény felállítására elől.

* Tűz a Kolozsvári-utóán. Tegnap délelőtt 10 óra tájban *Fülöp Gábor* fuvaros Kolozsvári-utóca 123. számú ház kertjében tűz ütött ki. A szomszéd gyermekek színes görög gyufákkal játszadoztak a kertben, s egy kukorica szár boglyát felgyújtottak, amittől a garmadába hordott karók meggyuladtak. A tűzoltóság a tüzet azonnal eloltotta. Kár jelentéktelen. A rendőrség részéről *Vadász József* felügyelő jelent meg a helyszínen.

* Késelő napszamos. Tegnap délután Szilágyi Dzsó-utócai építkezésnél *Szabó Bálint* és vele közös háztartásban élő *Ille Jánosné* napszamosok összeszólkoztak, aminek következtében *Szabó Bálint* a csizmaszárából előrántott késsel *Ille Jánosné* mellbe akarta szúrni. Végső pillanatban sikerült az építkezésnél jelen volt pallérnak a vérengzést megakadályozni. *Szabó Bálintot* *Gordán József* rendőr a rendőrségre kísérte, hol letartóztatták s ellene a bünvádi eljárást folyamatba tették.

* Borzalmas szerencsétlenség a fürdőkádban. Nagyszalontáról borzalmas dolgot jelent tudósítónk. Tegnap délután *Portás Luiza* a *Salamon* Armió-cég üzletvezetője a nagyszalontai gazdák gőzmalmban berendezett fürdőbe ment fürdeni. Fürdés után a zuhany alá ment a szerencsétlen leány és megnyitotta a zuhany csapját. A következő percben kétségbeesett sikoltás és segélykiáltás alarmozta a maiom személyzetét, mely a fürdőkabin elé rohant. A kabinban eszméletlenül feküdt *Portás Luiza*. A zuhany vezeték csövében ugyanis nem hideg, hanem forró víz volt, mely teljes erővel zuhogott a leány testére. A szerencsétlen leány a forró víztől oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy eszméletét veszítette és most a halállal vívódik. A szerencsétlenség után szigorú vizsgálatot indítottak annak megállapítása iránt, hogy mily módon került a forró víz a zuhany vezetékébe, melyben hideg víznek kellett volna lenni. Mindenesetre nagyfokú gondatlanságról van szó, mely szigorú megtorlást kíván.

x Itt a vadászat!! Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szűkségletét szerezz be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félreveszteni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeresen későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. *Sauer-féle* fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak *LADÁNYI JÓZSEF* puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyváros, Rákóczi-ut.

x Szabadalmazott folyton-égő meteor kályhák, kályha-tálcák, ellenzők, fakosarak, széntartók nagy választékban *TARSOLY* és *RISZTÓ* különlegességek vaskereskedésében Nagyváros, Rákóczi-ut.

x Korszó kávéház megnyitása. Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint *Köröze-utóca* 1. szám (*Szabóház*) a mai kor igényeinek megfelelő kávéházat rendeztünk be és azt folyó hó 5-én ünnepélyesen megnyitjuk. Hosszu éveken át ezen a pályán való működésünk elég garancia lesz arra, hogy kitűnő kávéházi italok és ételek, valamint az összes lapok a n. é. közönség rendelkezésére álljanak. Családok találkozóhelye, pontos és figyelmes kiszolgálás. Minden este zene. Számos látogatásért esedeznek *Perl Frigyes* és *Bürger Ernő* kávéosok.

x MEGÉRKEZTEK a Párisi és Bécsi kalap modellek, Nagy Sándor-u. 4. szám alatt.

**x Csillár és fémáru gyártási telep :
Nagyvárad Iroda s raktár
Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3.
Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF. 33

x A LA GERBEAUD színházi cukorkák kizárólag csakis **Aszódynál**, Kossuth-utca és **Cukorkakirálynál** Kert-utcaán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-ös 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségéért a cég neve garancia. Minden csomagban az **Aszódy** név olvasható. ::
Telefon 635. 550

x Habig kalapok, Fownes keztyűk, angol cipők egyedüli raktára
RÓTH M. UTÓDÁNÁL.

x Casinók, olvasókörök, nép-, önképzőkönyvtárak, valamint szakszervezetek igen gondos és előnyös kiszolgálásban részesülnek. **Benkő Arthur** könyv és papír keresk. modern antiquariumában, **Nagyvárad, Rákóczi-ut 10.**

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át **mag az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz.** Veiczlovits házába, az Orsolya zárda templomával szemben. ::

**ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. I. em.

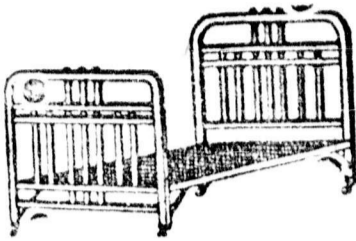
**Kieszközöl
törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,
Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecéles szerint GYORSAN OLCSON KÖLCSÖNT folyósítat.**

Rimanóczy műbutorgyár.

:-: Állandó bútorkiállítás. :-:
I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.
Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.
Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.
:-: TELEFON: 796. :-:
Költségvetés díjtalan.

x Házvezetőnői állást keres középkorú r. kath. özvegy intelligens nő, aki a házvezetés külső és belső gazdálkodását teljesen érti, vidékre is elmegy. Cim a kiadóba.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarmiss 4 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök: A szent liget.
Péntek: A szent liget.
Szombat: Kornevillei harangok.
Vasárnap este: Iglói diákok.

A szent liget.

Flers és Caillavet ma a legdivatosabb francia bohózatírók közé tartoznak. Darabjaik nemcsak Párisban, hanem a külföldön is nagy sikert aratnak és számtalan előadást érnek meg. Ennek a tíka pedig nem annyira a bonyolult meseszöveg, a kacagtató helyzetek halmozása és a malacságok túlhasználása, amely módokkal a párisi bohózatírók ma sikert szoktak elérni, hanem a szellem és a szatíra. Elképzelhetjük például, milyen hatással lehet Párisban a Szent liget, ahol annak minden alakját ismerik, minden szava metsző guny valamely nagyság, vagy valamely közintézmény ellen, anélkül, hogy a guny bántó volna.

Mi, ha néhány coconnonerie előtt bedugjuk a fülünket, a szereplők ismerete nélkül is élvezzük a szellemes párbeszédet, a nagy szinpad rutinnal beállított jeleneteket, a szereplők által megszemélyesített pompás típusokat s egészben véve egy kellemesen eltöltött est emlékével távozzunk a színházból.

Az előadás igen jó volt. Etsy Emilia az alapjában véve becsületes, de a hiúság és irigység miatt elvakult és saját s férje boldogságát könnyelműen kockára vető asszonyt kitűnően játszotta. Pompás partnere volt Tóth Elek, a kissé együgyű, de a felesége kedvéért még kalandra is kész férj szerepében. Hunyadyné a szépművészeti igazgató taplószívű felesége szerepében egyik legjobb alakítását mutatta be, jók voltak kisebb szerepeikben Sik és Turányi. Lóvey az ellenálthatatlan ezredes-táncmesterből pompás kabinetalakot csinált.

Az előadás gördülékeny, a rendezés kifogástalan volt, a díszletek izléssel voltak összeállítva. —s.

A Kornevillei harangok. Planquette gyönyörű, régi operetteje, ugylátszik örökéletű marad, mikor a régi, nemesen szép zenét kívánja meg a közönség, ez a darab a kedvence a színházaknak. Szombaton előrendű szereposztásban kerül színe a Szigligeti-színházban a

Kornevillei harangok, kiváló érd-kessége lesz a színház új énekesének, Ocskaynak a bemutatkozása. Ocskayt jóval hamarabb várta már a színház, de csak most szabadult a katonaságtól, ahol önkéntességi éve most járt le. A széphangu, pompásan iskolázott színészt kiválóan jó hír előzi meg.

Az iglói diákok. A vasárnapi premér egyike lesz az eseményekben gazdag szezon legszebb szenzációinak. A diákdalok és a régi magyar nóták még szebbé, bensőségesebbé teszik ezt a nemes tónusu, érdekes darabot, amelynek fővárosi bemutatójáról olyan nagy elismeréssel emlékezett meg a színházvilág. A Szigligeti-színház drámai együttese már az utolsó próbáknál tart és a beavatottak szerint, a legszebb diadalainak egyikét aratja a vasárnapi bemutatón.

TANÜGY.

Allamsegély a belényesujlaki iskola részére. A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap leiratilag értesítette az alispánt, hogy a belényesujlaki tanítónő **Széchényi Endréné Csáky Ilona** részére évi 900 korona államsegélyt engedélyezett. Az államsegély 1911. február 1-től visszamenőleg van folyósítva.

Igazságszolgáltatás.

Szabados Pál levele csak nem hagyja nyugton a szabadkőműves és szociáldemokrata lapokat. Arról nem szólnak, micsoda szennyes kloaka-stilusban szoktak ők állandóan diskurálni vallásról, hazáról s azokról, akiknek még van fogalmuk a tisztességről. De hogy akadt valaki, aki erről az irodalmi utonállásról egyszerű megmondta a véleményét s nem huzták dereszre, sőt egészen jogosnak tartották felháborodását: ezt nem tudják elfeledni. Tajtékzó dühvel támadnak a bíróságnak, mely ezt az igazságos és bölcs ítéletet kimondta, sőt akad egy nyomtatvány, mely tehetetlen mérgében elég tökéletlenül — kongregációs nyomok után szaglász. Elfelejtik, hogy Szabados védőjének legjobb argumentuma néhány idézet volt, a melyeket az Új Korszakból felolvasott s aztán teljes tisztelettel az iratokhoz csatolt. Ne tessék máskor ilyen pompás argumentumokat szolgáltatni az ellenfél ügyvédjének: itt a tanulság. Amíg azonban doronggal irnak toll helyett, ne fájjon, ha a saját dorongjuk néha a saját hátukon hagy érzékeny nyomokat. Jellemző tünet az is, hogy mikor a járásbíró Szabadosnak elég érzékeny pénzbüntetéssel sújtotta, akkor egy sereg lap, melyek pártatlanságukkal akar-nak tüntetni, sietett világgá körtölni. De most, amikor a törvényszék helyesebb ítéletet hozott s igazságot szolgáltatott Szabadosnak is, mikor bírói székéből jön végre komoly figyelmeztető szó a sajtó némely részében felburjánzott durvaságok rendszere ellen: akkor lapulnak és hallgatnak. Talán találva érzik magukat az ítélet által.

A tárgyalási titek megsértése. Egyik nagyvárad lap tegnapi számában részleteket közöl a helybeli polgári leányiskola sajnálatos körének tárgyalásáról. A tárgyalás tudvalevőleg zárt volt, nem tudni tehát, egy történet-e minden, ahogy közöltetett. A ki azonban az illető közleményt lapjaink részére beküldte, bizony-

nyal elfelejtette, hogy van egy bizonyos 1897. évi XXXIV. törvénycikk, melynek 20. §-a a tárgyalási titok védelme tárgyában a következőket rendel: »Aki a büntető bíróság előtt a nyilvánosság kizárásával tartott tárgyalást, vagy írt tárgyalást a hatóság engedélye nélkül bármely módon, egészben, vagy részben közzétesz, amennyiben súlyosabban büntetendő cselekmény nem forog fenn, három hónapig terjedhető fogsággal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.«

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézet.
Üvegcsiszoló és tükör áruháza.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünköt

templom ablakok díszüvegezésék
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÓRŐSEN KITUNTETVE.
Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Garázda ujoncok.

Agostonfalva, okt. 11.

(Saj. tud.) Ma innen 50 ujonc rukolt be Dénes István önkéntes vezetése mellett. Utközben az 50 legény megtámadta az önkéntest, aki fegyverét használta és a legények között többet halálosan megsebesített, egyet pedig agyon lött.

A portugáliai forradalom.

Berlin, október 11.

A B. Z. am Mittag tudósítója táviratozza Oportóból, hogy a portugáliai összeesküvés még nincs lezárva. Binheiro és Veleo környékén a portugál határtól négy öt kilométernyire gyülekeztek össze a royalisták s nem sikerült őket bekeríteni. Braganza körül is másfélezer monarchista verődött össze. Ez az a csapat, amelyet Chaveznél szétverték a köztársaság

katonái és a vereség után elszéledtek. A kormányhoz ma jelentés jött, hogy előreláthatólag még ma délelőtt sikerülni fog a lázadókat bekeríteni. Lisszabonban már azt hitték, hogy a royalista felkelők egyszersmindkorra meg vannak semmisítve, de Verinből újabb hír érkezett, hogy a lázadó sereg ismét együtt van. A monarchisták most guerilla-hadjáratra készülnek. Cieiróban meglepték a vámházat, egy hivatalnokot megölték és a vámöröket elkergették.

Páris, október 11.

Lisszabonból jelentik: A köztársasági kormány örökre száműzte Portugáliából a pármái hercegnőt, Bari grófnőt, Maglaes herceget és Viscont Malagát, akiknek palotáik a royalista összeesküvők rejtékhelyei. A képviselőházban nagy leleplezésre készül a kormány. Be fogja mutatni az elűzött királyi család levelezését külföldi udvarokkal, amelyből kiderül, hogy Manuel, sőt már atyja is előre sejtette a készülő forradalmat s annak esetére védelmet kért idegen uralkodóházaktól, tehát hazaárulást követett el.

Bizonyíték van a kormány kezében arra, hogy Corceiro összeveszett Manuel exkirálylyal és a mostani lázadást a saját szakállára készítette elő, mert diktátor akar lenni.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabona-tőzsdén tegnap szilárd volt az irányzat, Készárúk 5 fillérrel emelkedtek.

Határvidék zárlata:

Áprilisi buza (1912)	— —	12.35
Októberi buza	— —	12.20
Októberi rozs	— —	10.34
Októberi zab	— —	9.52
Májusi tengeri (1912)	— —	8.72
Augusztusi tengeri	— —	7.88
Augusztusi repce	— —	14.60

Felmondás: 12,000 méterm. buza, 107,000 méterm. rozsa, 35,000 méterm. zab.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	832.50
Osztrák hitelrészvény	— —	640.—
Jelzálogbank	— —	483.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	568.—
Salgótarjáni kőszén	— —	674.—
Osztrák államvasut részvény	— —	719.—
Közuti vasut	— —	789.—
Beocsini cement	— —	—
Rimamurányi vasmű	— —	619.—
Városi vasut	— —	415.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

863/911. kb. sz. Nagyvárad város közigazgatási bizottságától HIRDETMÉNY.

A kereskedelmi m. kir. miniszter ur 44652—911. sz. rendeletével a nagyváradi városi vasut által a Haggemacher és az Aufricht-féle telepekhez tervezett iparvágányok közigazgatási bejárását elrendelte, az eljárás megkezdésének idejéül folyó évi október hó 14-ik napjának délelőtti 9 óráját, összejövetei helyül pedig Nagyvárad város székházának tanácstermét tűzte ki.

Ezen bejárásra az 1896. évi 46181. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében az összes érdekelt magánfeleket meghívom azzal, hogy ezen bejárás az érdekeltek megjelenése nélkül is meg fog tartatni.

Nagyvárad, 1911. okt. 9.

Hlatky Endre, főispán.

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában **Központi Takarékpénztári részvények** vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszovalgatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadani.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék esatolando azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiekkel azonos nevekre állittatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állittatik ki, a rendes részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

A tisztelt hölgyközönségnek!

tudomására adom, hogy a budapesti, bécsi és külföldi tanulmányutról a legmodernebb újdonságot megszereztem a tisztelt hölgyközönség részére, amely bármikor megtekinthető.

A legújabb

Direktovárfűzők

csipő s hasfűző, trikó-fűzők, meltartók és mindenféle különlegességi fűzők nálam kaphatók készen és mérték után elkészítem. Raktári fűzőkben nagy választék és olcsóbban beszerezhető nálam, mint bárhol. Becses pártfogását kérve

Izsák Lidia

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1.

A Szílliget-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója. Fűzők tisztítását és javítását jutányos áron elvállalom.

Olvassa el kérem, olvassa el

az ezen újságban október 19-én közlendő részletes feltételeket a
30.000 Kor. Ceres-Pályázatra vonatkozólag!

Nagyságos Asszonyom

miért nem hord Párisi vagy Bécsi kalapot?

Most, amikor módjába volna csak ujdonságot vásárolni, mert amióta

MEGNYILT A

PÁRISI KALAP-SZALON

Nagy Sándor-utca 4. szám alatt

ahol minden 10 napban változatos ujdonságot lehet találni.

Szives látogatásokat kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

Krámer és Kirsnerné, Párisi Kalap-szalon vezetői.

Alakításokat kiválasztott modellek után készítünk.

Városi raktár megnyitás!

A t. vásárló közönség szives tudomására hozzuk, hogy az ujonnan épült

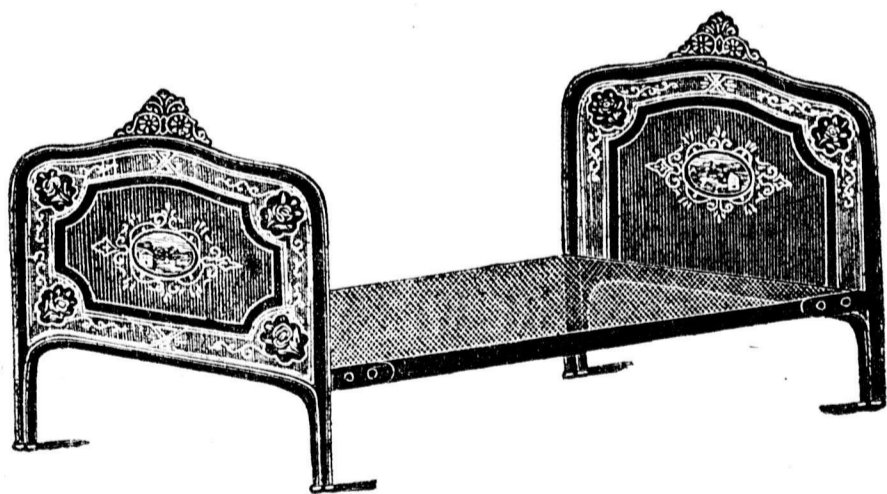
Weiszlovits - palotában

Rákóczi-ut 13-ik szám

városi

raktárunkat

foly hó 15-én megnyitjuk.

Mindennemű *vas és rézbutorokat, ágybetéteket* és egyéb felszereléseket a leg-
szébb kivitelben és legjutányosabb árakban fogjuk árusítani és állandó kiállításunk
megtekintésére a t. közönséget vásárlási kényszer nélkül is szivesen fogadjuk, hol bármi
felvilágosítással szivesen szolgálunk. Kiváló tisztelettel:

Vas- és rézipar R.-T.

9026—1911. sz.

Nagyvárad város árvaszéke.

Árverési hirdetés.

A kiskoru Gábor Géza és Gábor Gizella tulajdonát egytized—egyted összesen kéttized részben képező alább felsorolt ingatlanok Nagyvárad város Árvaszékeének 9026—1911. sz. véghatározata értelmében nyilvános árverés útján fognak eladni.

Az eladás tárgyát képező ingatlanok a következők:

I. A nagyvárad 2904. sz. tkvi betétben A + 1—4 sorsz. 5054, 5055, 5079 és 5080 hrsz. alatt felvett ingatlanoknak a kiskorukat illető kéttized része.

II. A nagyvárad 2949 sz. telekkönyvi betétben A + 1 sorsz. 5078 hrsz. alatt felvett ingatlan kiskorukat illető kéttized része.

III. A nagyvárad 2950 sz. tkvi betétben A + 1 sorsz. 5081 hrsz. alatt felvett ingatlan kiskorukat illető kéttized része; s végül

IV. A nagyvárad 3568 sz. tkvi betétben A + 1 sorsz. 5082 hrsz. alatt felvett ingatlan kiskorukat illető kéttized része.

Kikiáltási ár az összes most felsorolt ingatlan részekre nézve 4500 korona.

Az árverés foganatosítására határnapul f. évi október 18. napjának d. u. 3 órája tűzetik ki. (város háza II. em. 39. szoba).

Az iratok ezen határnapig a hivatalos órák alatt az árvaszéki kiadónál megtekinthetők.

Ajánlat az összes ingatlanokra csak együttesen tehető.

Venni szándékozók kötelesek az árverés napjáig a kikiáltási ár 10 százalékát, azaz 450 koronát a városi pénztárba bánatpénzül letenni és az erről szóló nyugtát az árverés alkalmával a kiküldöttnek átadni, továbbá a jelen árverési hirdetőt és feltételeket sajátkezűleg aláírni.

A tett ajánlat a venni szándékozókát feltétlenül kötelezi, a kiskorukat ellenben csak akkor, ha a városi árvaszék a tett ajánlatok felett már határozott, illetve azok egyikét elfogadta. Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincsen, azok között szabadon választhat, vagy egyiket sem fogadja el.

Az ajánlat elfogadása után, illetve az idevonatkozó véghatározat jogerőssé váltától számított 15 nap alatt tartozik vevő a megajánlott vételárát a gyám-pénztárba befizetni. Tartozik továbbá ugyanezen idő alatt az Árvaszék t. ügyésznél az adás-vételi szerződés elkészítése végett jelentkezni.

Ha az ajánlattevő ezen kötelezettségeinek meg nem felel, a gyámhatóságnak jogában áll őt vagy ajánlata teljesítésére perrel kényszeríteni vagy a jog-ügyeletet hatálytalanul kimondani, esetleg az ajánlattevő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlanokat ugyancsak ezen következmény terhe alatt másképpen értékesíteni.

A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést a gyámhatóság csak akkor adja ki, ha ajánlattevő az összes árverési feltételeknek megfelelt.

A szerződés készítés és bekebelezés költségei, az összes illetékek vevőt terhelik.

Nagyvárad város árvaszékeének 1911. október 7-én tartott üléséből.

Dr. Istvánffy,
elnök.

Értesítjük

Igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legújabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK háiban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári áruk!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyvárad iletjes cipő áruházba, ahol minden fajta cipő igen olcsó árban kapható.

■ Belvárosi Takarékpénztár épület, Barcs-palota. ■

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

TÁTRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvámegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

A Nagyszabeni

Általános Takarékpénztár

Fontos amortizációs kölcsönöket nyújt és konvertál házakra, földekre és építkezési célokra, előzetes költség nélkül. Készséggel szolgál felvilágosítással!

Breitenstein Frigyes,

Nagyvárad, Keskeny-utca 13. sz.

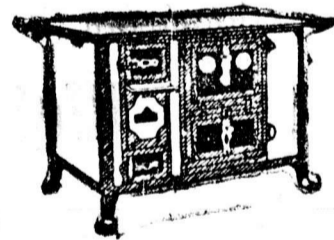
Telefon: 1054.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szárviz	26 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
8 » Thymol »	20 »
1 » Stomatín »	20 »
1 » tégely Odontín tógpaszta	55 »
1 drb Odontín betét	85 »
1 üveg Picavan	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Jera viollette brillantín	80 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »
1 » folyékony brillantín	50 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajszkötő	15, 20 85 »

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Dianna szappan	65 »
1 dob Lickner puder	88 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	88 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kézfinomító	20 »
1 » vegtégely tejcrém	20 »

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 » 50 »
1 valódi serté hajkefe	20 »
1 dublé bajszkefe	45 »
1 valódi serté ruhakefe	05 »
1 körömkéfe	20 »
1 surolókefe óriási	10 »
1 surolókefe kisebb	96 »
12 drb Royal angol cipő crém	70 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	20 »
1 » cipőfényesítő flanel	80 »
1 » Jurigatem Zománc	60 »
1 mtr vörös gumicső	85 »
Egyegyed Ko Brunz watta	85 »

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!